

SALMITALON TURVA- JA TOIMINTAOHJEET

Salmitalon vuokraajan / käyttäjän kannattaa aina tutustua näihin turva- ja toimintaohjeisiin.

Salmitalon vuokraajan / käyttäjän on hyvä suunnitella muiden läsnäolijoiden kanssa, kuinka he toimivat ja edistävät omalla toiminnallaan vuokrausajana kiinteistössä olevien henkilöiden turvallisuutta.

Vuokraajan / käyttäjän on syytä tutustua poistumisreitteihin ja tietää oma kokoontumispaikka. Salmitalon seiniltä löytyy paikannuskoordinaatit.

Poistumistiet on merkitty vihreillä poistumistieopasteilla. Poistumis- ja varatiet eivät saa olla lukittuina poistumissuuntaan. Salmitalon tiloihin on sijoitettu alkusammuttimia, joita voi käyttää palojen sammuttamiseen.

TURVALLISUUSSÄÄNNÖT

Soinilansalmen kyläyhdistys ry on laatinut seuraavat turvallisuussäännöt Salmitaloa ja piha-aluetta koskien:

- 1. Avotulen tekeminen muissa kuin piha-alueelle varatuissa paikoissa on ehdottomasti kielletty. Mikäli piha-alueen varatuilla nuotiopaikkoja käytetään, on jokaisen noudatettava erityistä huolellisuutta. Sammuta tuli / hiillos huolellisesti, vaikkapa ämpärillisellä vettä.**
- 2. Jokainen vuokraaja noudattaa julkisuudessa annettuja ohjeita avotulentekoa koskien (kuivat ajat > avotulenteko kielletty).**
- 3. Kynttilöiden ja ulkotulien käytössä on noudatettava erityistä varovaisuutta sisä- ja ulkotiloissa seuraavasti:**

Hyvä kynttilänjalka seisoo suorassa, pysyy pystyssä eikä syty. Metallista, posliinista, kivistä tms. valmistettu kynttilänjalka on turvallisin. Varmista, että kynttilä on tukevasti pidikkeessään. Älä käytä röyhelöisiä muovi-, paperi- tai kangasmansetteja.

Sijoita kynttilät niin, ettei niiden läheisyydessä, vieressä tai yläpuolella ole mitään syttyvää. Varo erityisesti verhoja ja koristeita.

Pidä tikut ja tuikut pois lasten ulottuvilta. Älä jätä lasta tai lemmikkieläintä hetkeksikään yksin palavan kynttilän kanssa. Varoita lapsia kynttilä- ja tulitikkuleikkien seurauksista.

Jätä kynttilöiden väliin riittävästi tilaa. Liian tiiviissä ryhmässä olevien kynttilöiden tulikuuma neste saattaa helposti roihahtaa. Tuikut asetetaan noin 5 cm etäisyydelle toisistaan.

Sammuta tuikut, roihut ja kynttilät mieluiten tukahduttamalla, älä vedellä. Laita kynttilät ja tuikut sekä ohutpohjaiset lyhdyt aina palamattomalle alustalle.

Varo umpinaisia, ohuita lasi- ja posliinilyhtyjä. Ahtaassa tilassa steariini voi höyrystyä ja leimahtaa. Ohutkuorinen lyhty voi poksahduttaa rikki ja räiskiä palavaa nestettä ympäristöön. Turvallinen kynttilälyhty on tukeva, yläosastaan reilusti avoin ja sisältä riittävän tilava.

Ulkoroihut palamattomalle alustalle tuulen ja sateen suojaan. Sijoita pihan, polunvarren ja portinpielen ulkoroihut vähintään kolmen metrin päähän kulkutiestä. Laita roihut kivi-, betoni-, metalli- tai lasialustalle ja pidä niitä jatkuvasti silmällä. Ulkoroihua ei saa polttaa sisällä eikä edes parvekkeella.

Sammuta kynttilät aina, kun poistut pidemmäksi aikaa huoneesta. Polta kynttilöitä vain huoneessa, jossa oleskellaan. Älä koskaan jätä kynttilää palamaan valvomatta.

4. Tiloissa joissa nukutaan, on kynttilöiden ja muun avotulen tekeminen kielletty sekä Salmitalon kaikissa sisätiloissa on tupakoiminen kielletty.

5. Salmitalolta on esteetön näköala rannan suuntaan, mutta Salmitalolta ei näe uimarantaan. Ranta-alueella ei ole aidattu. Jokainen vuokraaja / käyttäjä vastaavat ranta-alueella olevien turvallisuudesta esimerkiksi suunnittelemalla leirien ajaksi valvojat tms.

6. Ensiapuvälineet; SALMITALON ETEISESSÄ ON DEFIBRILLAATTORI ELI SYDÄNISKURI JA NAISTEN WC:SSA ON ENSIAPUKAAPPI. LISÄKSI JOKAINEN SALMITALON VUOKRAAJA / KÄYTTÄJÄ HUOLEHTII OMIEN ENSIAPUTARVIKKEIDEN HANKKIMISESTA KÄYTTÖÖNSÄ.

- 7. Salmitalon vuokraaja / käyttäjä on velvollinen ilmoittamaan välittömästi ilmenneistä vioista kiinteistön sähkölaitteissa, ongelmista käyttöveden käytössä tai aiheuttamistaan vahingoista koskien kiinteistöä, rakennuksia, piha-aluetta tai irtaimistoa. Soita kyläyhdistyksen puhelinnumeroon 050 – 521 5957. Yhdistyksellä on oikeus esittää vahingonkorvausvaatimukset vuokraajalle.**

TOIMINTA ENSIAPUTILANTEESSA

Ensiapu aloitetaan heti tapahtumapaikalla ja tavallisesti ilman ensiapuvälineitä. Auttamisen ketjussa jokainen auttaja on yhtä tärkeä ja kaikki apu on arvokasta. Ensimmäinen paikalle saapunut tekee tilannearvion tapahtuneesta. Kun auttajia on useita, kokenein johtaa toimintaa. Johtovastuun ottanut henkilö pitää nopeasti muodostaa yleiskuva tilanteesta, sen vakavuudesta sekä selvittää lisäavun ja ensiavun tarve. On tärkeää huolehtia omasta, autettavien ja muiden paikallaolijoiden turvallisuudesta.

Toimi näin:

- 1. Selvitä, mitä on tapahtunut. Onko kysymyksessä onnettomuus vai sairauskohtaus?**
- 2. Hälytä tarvittaessa apua hätänumerosta 112.**
- 3. Estä mahdolliset lisäonnettomuudet, pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan.**
- 4. Anna tarvittava ensiapu.**
- 5. Suojaa, rauhoita ja seuraa autettavan tilaa kunnes saat lisäapua.**

Ammattiapua odottaessa ensiavun antajan on pyrittävä olemaan selvillä autettavan tilasta ja hänessä mahdollisesti tapahtuvista muutoksista sekä varautumaan antamaan oireiden ja vammojen mukaista ensiapua. Seuraa autettavan tilassa tapahtuvia muutoksia ja raportoi niistä eteenpäin ammattiauttajille.

Auttajan on tärkeä luoda luottamuksellinen suhde autettavaan. Käyttäydy rauhallisesti, esittele itsesi ja kerro mitä olet tekemässä, minkä vuoksi ja että apua on tulossa.

Kun soitat 112 hätäpuhelun

1. Soita hätäpuhelu itse, jos voit
2. Kerro, mitä on tapahtunut
3. Kerro tarkka osoite ja kunta: Salmitalo, Heinävedentie 2700, Leppävirta
4. Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
6. Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan

Opasta auttajat paikalle.

Soita uudestaan, mikäli tilanne muuttuu.

Matkapuhelimesta soittaessasi et tarvitse suuntanumeroa.

Hätäensiapu

Hätäensiapu on henkeä pelastavaa ensiapua, jolla tarkoitetaan sitä välitöntä apua, jolla

- pelastetaan ihmisen henki
- estetään sairastuneen tai loukkaantuneen tilan paheneminen
- ja huolehditaan ammattiavun saamisesta paikalle

Hätätilanteessa on kysymys minuuteista. Loukkaantunut tai äkillisesti sairastunut tarvitsee aina apua. Tilanne on esimerkiksi vakava silloin, kun ihminen vuotaa runsaasti verta, ei vastaa puhutteluun, ei hengitä tai hänellä ei ole verenkierron merkkejä. Verenkierron merkkejä ovat liikehtiminen, ääntely, nieleminen ja silmien avaaminen.

Näin autat tajutonta, hengittävää henkilöä

Tajuton voi tukehtua, jos hän makaa selällään.

Kun näet maassa makaavan henkilön

- Selvitä ensimmäiseksi, saatto hänet hereille.
- Jos hän ei herää, soita hätänumeroon 112 ja noudata annettuja ohjeita.
- Tarkista hengittääkö tajuton.
- Jos hän hengittää, käännä hänet kylkiasentoon hengityksen jatkumisen varmistamiseksi. Näin kieli ei tuki hengitysteitä ja oksennukset sekä muut eritteet valuvat suusta ulos.

Tajuttoman kääntäminen kylkiasentoon

- Nosta autettavan toinen käsi yläviistoon kämmen ylöspäin ja aseta toinen käsi rinnan päälle.
- Nosta takimmainen polvi koukkuun.
- Tartu kiinni autettavan hartiasta ja koukussa olevasta polvesta ja käännä hänet itseesi päin kylkiasentoon.
- Aseta käsi posken alle kämmenselkä ylöspäin.
- Jätä päällimmäinen jalka suoraan kulmaan.
- Varmista pään asento niin, että hengitystiet pysyvät auki.
- Tarkkaile autettavan hengitystä ja mahdollista heräämistä kunnes saat ammattiapua.

Näin elvytät

Elvytyksen onnistumisen ratkaisee aika, joka kuluu sydämenpysähdyksestä elvytyksen aloittamiseen. Eloton ihminen näyttää kuolleelta, hengitys on pysähtynyt eikä verenkierron merkkejä ole.

- Ota selvää, saatko elottomalta näyttävän hereille. Ravistele ja kysy äänekkäästi "Oletko kunnossa, mitä on tapahtunut?"
- Jos hän ei herää, soita hätänumeroon 112.
- Avaa hengitystiet. Taivuta päätä taaksepäin ja nosta leukaa.
- Tarkista, hengittääkö autettava normaalisti? Katso, kuuntele ja tunnustele enintään 10 sekuntia.
- Jos hän hengittää normaalisti, käännä hänet kylkiasentoon ja valvo hengitystä ammattiavun tulon saakka.

- **Jos hän ei hengitä normaalisti, aloita paineluelvytys. Aseta toisen käden kämmenen tyvi keskelle rintalastaa ja toinen käsi sen päälle. Painele rintalastaa 30 kertaa painelutaajuudella 100 kertaa minuutissa. Anna rintalasta painua alapäin 4-5 cm.**
- **Jatka puhalluselvytyksellä. Avaa uudestaan hengitystiet. Sulje autettavan sieraimet etusormella ja peukalolla ja paina huulesi tiiviisti hänen suulleen. Puhalla 2 kertaa ilmaa keuhkoihin.**
- **Jatka painelu-puhalluselvytystä rytmillä 30:2, kunnes vastuu siirtyy ammattihenkilölle, hengitys palautuu tai et enää jaksa elvyttää.**

Lapsen elvytys

Lapsen elvytys noudattaa periaatteiltaan aikuisen tekniikkaa, mutta painelu- ja puhallusvoima sovitetaan lapsen kokoon. Koska lapsen elottomuuteen liittyy usein hengityksen estyminen, lapsen elvytys aloitetaan viidellä alkupuhalluksella.

- Ota selvää, saatko elottomalta näyttävän lapsen hereille. Ravistele varovasti ja kysy äänekkäästi "Oletko kunnossa, mitä on tapahtunut?"
  - Jos lapsi ei herää, avaa hengitystiet. Taivuta päätä taaksepäin ja nosta leukaa.
  - Tarkista, hengittääkö lapsi normaalisti? Katso, kuuntele ja tunnustele enintään 10 sekuntia.
  - Jos lapsi hengittää normaalisti, käännä hänet kylkiasentoon ja valvo hengitystä ammattiavun tulloon saakka.
  - Jo lapsi ei hengitä normaalisti tai hänellä on vain haukkovia hengitysliikkeitä, aloita puhalluselvytys. Pidä hengitystiet auki. Peitä alle 1-vuotiaan suu ja nenä tiiviisti omalla suullasi. Kun elvytät isompaa lasta, sulje sieraimet etusormella ja peukalolla ja paina huulesi tiiviisti hänen suulleen.
-
- **Puhalla 5 kertaa ilmaa lapsen keuhkoihin.**
  - **Jos hengitys ei palaudu normaaliksi 5 puhalluksen jälkeen, aloita paineluelvytys.**
  - **Painele keskelle rintalastaa 30 kertaa 2-3 sormella (alle 1-vuotias) tai yhden kämmenen tyvellä (1-8-vuotiaat) taajuudella 100 kertaa minuutissa.**
  - **Jatka painelu-puhalluselvytystä rytmillä 30:2, kunnes vastuu siirtyy ammattihenkilölle, hengitys palautuu tai et enää jaksaa elvyttää.**

Myrkytykset

Myrkytystapauksessa kyseessä on yleensä aikuinen, joka on nauttinut alkoholia ja/tai lääkkeitä. Myrkytyksen nopeus ja vaikutukset riippuvat myrkytyslaadusta ja määrästä sekä siitä, onko myrkytys joutunut elimistöön suun, ihon tai hengitysteiden kautta vai pistoksena.

- **Jos epäilet myrkytyksen mahdollisuutta tai haluat neuvoja tai toimintaohjeita, soita Myrkytystietokeskukseen, puh. (09) 471 977 (24 t/vrk) tai puhelinvaihde (09) 4711.**
- **Hätätilanteessa soita 112.**
- **Käännä tajuton, hengittävä henkilö kylkiasentoon.**
- **Jos hän menee elottomaksi, aloita puhallus- ja paineluelvytys.**

Vieras esine hengitysteissä

Suussa oleva vierasesine, esimerkiksi ruuanpala tai lapsilla lelun osa voi joutua hengitysteihin ja tukkia ne. Henkilö ei pysty puhumaan, yskimään eikä hengittämään. Hän tuntee tukehtuvansa.

Toimi näin, jos kyseessä aikuinen

- Taivuta henkilön ylävartaloa alaspäin ja lyö 5 kertaa napakasti lapaluiden väliin.
- Jos lyönnit eivät auta, soita 112.
- Asetu henkilön taakse. Aseta käsi nyrkissä pallealle ja tartu nyrkkiin toisella kädellä.
- Nykäise käsiä nopeasti itseesi päin (Heimlichin ote). Toista tarvittaessa 5 kertaa.
- Jatka tarvittaessa vuorottelemalla 5 lyöntiä, 5 nykäisyä.
- Jos vierasesine ei vielä kukaan irtoa ja henkilö menee tajuttomaksi, aloita puhallus- ja paineluelvytys.

Toimi näin, jos kyseessä on 1-8-vuotias lapsi

- Ota lapsi syliisi ja pidä pään taso vartaloa alempana.
- Lyö kämmenellä 5 kertaa lapaluiden väliin. Sovita lyönnit lapsen kokoon.
- Jos tämä ei auta, soita 112.
- Heimlichin ote, ks. edellä.
- Jatka tarvittaessa vuorottelemalla 5 lyöntiä, 5 nykäisyä.
- Jos vierasesine ei vielä kukaan irtoa ja henkilö menee tajuttomaksi, aloita puhallus- ja paineluelvytys.

Näin autat liikenneonnettomuudessa

Kolaripaikalla on tärkeitä säilyttää maltti ja toimia järjestelmällisesti.

1. Pysäköi autosi turvallisen matkan päähän onnettomuuspaikalta.
2. Kytke hätävilkut. Jos on pimeää, suuntaa autosi valot onnettomuuspaikalle.
3. Lähesty tilannetta harkiten.
4. Selvitä mitä on tapahtunut, onnettomuuden vakavuus, onnettomuuspaikka ja loukkaantuneiden määrä.
5. Tee hätäilmoitus numeroon 112.
6. Estä lisäonnettomuudet. Varoita muuta liikennettä käsimerkein tai autosi varoituskolmiolla. Estä autopalon syttyminen. Jos onnettomuusauto palaa, käytä sammutinta.
7. Pelasta hengenvaarassa olevat.
8. Anna hätäensiapua.
9. Anna muu tarvittava apu.
10. Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

Äkillisten sairaskohtausten ensiapu

Aivoverenkierron häiriöt

Tukos tai verenvuoto aivojen verisuonistossa ovat sairastuneelle hätätilanteita.

Ennakoivina oireina voivat olla pahoinvointi ja voimakas päänsärky.

Muita oireita ovat äkillinen toispuolinen halvaus, suupieli roikkuu sekä nieleminen ja puhe ovat vaikeaa. Tajunnan tasossa voi tapahtua muutoksia.

- Soita hätänumeroon 112.
- Käännä tajuton, hengittävä kylkiasentoon.
- Valvo hengitystä ja verenkiertoa.
- Jos autettava menee elottomaksi, aloita puhallus- ja paineluelvytys.

Rintakipu

Rintakipuun on aina suhtauduttava vakavasti. Kovan, puristavan rintakivun tavallisin syy on sydäninfarkti. Kipu voi säteillä käsivarteen, kaulalle, lapaluiden seutuun tai hartioihin. Henkilö on tuskainen, kylmänhikeä ja usein pahoinvoiva. Diabeetikoilta ja vanhuksilta ei sydäninfarktille tyypillisiä oireita voida aina selvästi havaita.

Toimi näin rintakiputilanteissa

- Soita hätänumeroon 112, jos aikaisemmin terveellä henkilöllä on rintakipuja tai, jos henkilön 2-3 omaa nitroa eivät auta. Toimi hätäkeskuksen antamien ohjeiden mukaisesti.
- Pane rintakipuinen puoli-istuvaan asentoon ja rauhoita.
- Jos hän menee elottomaksi, soita uudelleen hätäkeskukseen ja kerro muuttuneesta tilanteesta.
- Aloita puhallus- ja paineluelvytys

PALOTURVALLISUUSOHJEET

Mikäli kiinteistössä syttyy tulipalo, toimi seuraavasti:

- **poistuttaessa rakennuksesta ei lähdetä hakemaan tavaroita muista huoneista**
- **ovet ja ikkunat suljetaan, jotta tulipalo ei saa happea ja myrkyllinen savu ei pääse leviämään rakennuksessa**
- **ulkona mennään ennalta sovittuun kokoontumispaikkaan**
- **hätäilmoitus numeroon 112 turvallisesta paikasta**

Kun soitat 112 hätäpuhelun

Kerro, mitä on tapahtunut

Kerro tarkka osoite ja kunta: Salmitalo Heinävedentie 2700, Leppävirta

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti

Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan

Opasta auttajat paikalle

Soita uudestaan, mikäli tilanne muuttuu

Matkapuhelimesta soittaessasi et tarvitse suuntanumeroa

112

Huomaa vihreät poistumisopasteet

Salmitalon vuokraajan / käyttäjän on hyvä tutustua ennakkoon, missä ovat poistumistiet.

Poistumistiet on merkitty vihreillä poistumiskilvillä, joissa on poistumissuuntaa osoittava nuoli.

Poistu palavasta rakennuksesta, mutta älä mene savuun

Salmitalon käyttäjän / vuokraajan tutustuessa näihin ohjeisiin, tulisi käydä läpi muiden Salmitalossa majoittuvien tai oleskelevien kanssa pelastautumisreitti tulipalon varalle. Yhdessä kannattaa tutkia, miten ovista, ikkunoista ja uloskäynneistä voidaan pelastautua. Yläkerran toisessa majoitushuoneessa ”Sallin Salissa” on varauloskäynti, tutustukaa oven aukaisemiseen ja poistumisreittiin. Sopikaa ennalta, missä kokoonnutte, kun olette päässeet palavasta talosta ulos. Varsinkin pienille lapsille tulee korostaa, että palon syttyessä ei saa mennä piiloon pöydän alle tai komeroon!

Pelastautumisreitit tulee aina pitää esteettöminä. Pidä huoli, että Salmitalosta täytyy päästä ulos avaimetta ja palokunnan tarvittaessa sisään.

Jos palon syttyminen huomataan heti sitä voi yrittää sammuttaa. **Vaikka palo sammuu, soita hätänumeroon 112. Palokunnan on hyvä käydä tarkastamassa, että tuli on sammunut kunnolla eikä uudelleen syttymisen vaaraa ole. Älä kuitenkaan vaaranna itseäsi ja varmista aina pakotiesi.**

Jos palo kuitenkin leviää nopeasti eikä sammutus onnistu, pelasta vaarassa olevat ihmiset, varoita muita, poistu huoneesta sekä sulje ovi perässäsi. Hälytä tämän jälkeen palokunta numerosta 112 turvallisesta paikasta.

Jos et pääse ulos tavanomaista tietä, sulje palavaan huoneeseen johtavat ovet. Soita hätäilmoitus numeroon 112 ja kerro tarkkaan missä olet. Pyri käyttämään vaihtoehtoisia poistumisteitä kuten esimerkiksi ikkunaa. Mikäli poistuminen on mahdotonta, mene avoimeen ikkunaan. Pyri herättämään huomiota esimerkiksi huutamalla apua, heiluttamalla vaatetta tai vilkuttamalla valoja, jotta palokunta löytää sinut. Muista sulkea ovi, jotta savu ja liekit eivät pääse leviämään parvekkeelle.

Savukaasut tappavat – poistu ryömimällä!

Tulipalon uhrin kuolevat yleensä häkään ja myrkyllisiin savukaasuihin - eivät liekkeihin ja kuumuuteen. Häkä on vaarallista, koska se on myrkyllistä. Häkä on hajuton, mauton ja väritön kaasu, joten sitä on erittäin vaikea havaita.

Jos joudut tulipalotilanteeseen, ryömi savun täyttämästä huoneesta turvaan lattian rajassa. Savu nousee aina ylöspäin, joten sen ja kuumuuden alapuolella riittää happea kauemmin. Tulipalon roihutessa lämpötila voi olla hartioiden korkeudella 700 astetta, mutta polvien korkeudella vasta sata astetta. Paksu villahuopa suojaa kuumuudelta.

Älä avaa kuumaa ovea!

Jos pakoreitilläsi on suljettu ovi, älä avaa sitä ennen kuin tiedät, palaako toisella puolella. Jos ovi tuntuu kuumalta, sen takana palaa, joten valitse toinen reitti. Sulje poistuessasi kaikki ovet. Ne hidastavat palon leviämistä. Sinä ja palokunta saatte enemmän aikaa toimia.

Jos ovi ei ole lämmin, raota sitä varovasti. Etene lattianrajassa, sillä savukerroksen alla on mahdollista hengittää. Kun olet päässyt ulos palavasta tilasta, pysy myös sieltä poissa. Älä vaaranna omaa henkeäsi palaamalla liekkien ja savukaasujen keskelle. Soita hätänumeroon 112!

112

Näin pelastaudut palosta

Myrkyllisiä savukaasuja on päästävä pakoon nopeasti. Sulje poistuessasi ovet ja ikkunat. Näin hidastat savun ja palon leviämistä.

Poistu palavasta rakennuksesta ja varoita muita. Auta muitakin poistumaan.

Heti kun olet turvassa myrkyllisiltä palokaasuilta, soita hätänumeroon 112 ja opasta palokunta paikalle.

VALITSE SAMMUTUSVÄLINE / TAPA PALAVAN KOHTEEN MUKAAN:

PUU, KANGAS, PAPERI JA SISUSTUSMATERIAALI

- Sammutusjauhe tai vesi.

SÄHKÖLAITE

- Sammutusjauhe tai sammutuspeite. Irroita pistotulppa!

RASVAPALO

- Kattilan kansi, sammutusjauhe tai -peite. Pysäytä liesituuletin!

BENSIINI, ÖLJY, LAKKA JA MAALI

- Sammutusjauhe tai nestesammutin.

Soinilansalmen kyläyhdistys ry

